

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi sotilasvammalain 6 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan sotilasvammalakia muutettavaksi siten, että sotainvalideille, joiden sotilasvammalain mukainen työkyvyttömyysaste on vähintään 20 prosenttia, voitaisiin korvata enintään kymmenen viikkoa laitoshuoltoa tai enintään 70 päivää osa-aikaista huoltoa vuodessa. Ehdotettu muutos laajentaisi etuuden saajien piiriä ja edistäisi sotainvalidien kotona selviytymistä. Nykyisin so-

tainvalideilla, joiden työkyvyttömyysaste on 25 prosenttia, on oikeus enintään kymmenen viikon vuosittaiseen laitoshuoltoon.

Esitys liittyy valtion vuoden 2007 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Valtioneuvosto päätti syksyllä 2004 hallituskautensa veteraanipoliittisista linjauksista vuosille 2004–2007 (STM, esitteitä 2004:10). Linjausten mukaan sotainvalidien laitoshuoltoon pääsyn työkyvyttömyysasteraja alennetaan 30 prosentista 25 prosenttiin vuoden 2006 alusta ja edelleen 20 prosenttiin vuoden 2008 alusta. Veteraanipoliittisten linjausten mukaan kustannukset oli tarkoitus jakaa valtion, kuntien ja sotainvalidien itsensä kesken. Valmistelussa kustannusten jako osoittautui käytännössä vaikeaksi toteuttaa siten, että se olisi turvannut uudistuksella tavoitellut hyödyt. Laitoshuoltoon pääsyn työkyvyttömyysasterajan alentaminen toteutettiin vuoden 2006 alusta siten, että sotainvalideille, joiden työkyvyttömyysaste on 25 prosenttia, korvataan maksutonta laitoshuoltoa enintään kymmenen viikkoa vuodessa.

Vuodelle 2008 suunniteltu työkyvyttömyysasterajan alentaminen 20 prosenttiin toteutetaan vuoden 2007 alusta.

Sotilasvammalain (404/1948) 6 §:n 5 momentin (muut. 906/2005) mukaan sotainvalidille, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään

30 prosenttia, voidaan korvata valtion varoista laitoshuolto tai osa-aikainen laitoshuolto myös silloin, kun sen tarve johtuu muusta kuin sotilasvammasta korvatusta vammasta tai sairaudesta. Sen sijaan niiden sotainvalidien, joiden työkyvyttömyysaste on alle 30 prosenttia, laitoshuolto tai osa-aikainen huolto korvataan vain, jos laitoshuollon tarve johtuu korvatusta vammasta tai sairaudesta. Käytännössä lievästi vammaisten sotainvalidien laitoshuoltoa korvataan harvoin valtion varoista, koska heillä laitoshuollon tarve liittyy useammin korkeaan ikään ja sen mukana tulleisiin sairauksiin kuin sotilasvamman. Heidän hoitonsa järjestetään siten osana yleisiä sosiaali- ja terveystalouksia. Valtiokonttorin korvauskäytännön mukaan sotainvalideille, joiden työkyvyttömyysaste on vähintään 30 prosenttia, voidaan myöntää heidän tarpeitaan vastaava määrä jaksoittaista laitoshuoltoa tai osa-aikaista huoltoa.

Vuoden 2006 alusta sotainvalideille, joiden työkyvyttömyysaste on 25 prosenttia ja joiden laitoshuollon tarve johtuu muusta kuin sotilasvammasta korvattavasta vammasta tai sairaudesta, voidaan korvata laitoshuoltoa enintään kymmenen viikkoa vuodessa. Lai-

toshuolto järjestetään jaksoittaisena laitoshuoltona sotainvalideille, joiden toimintakyky on heikentynyt, mutta jotka eivät ole pitkäaikaisen laitoshuollon tarpeessa. Laitoshuolto toteutetaan siten, että Valtiokonttori antaa asiakkaan hakemuksesta maksusitoumuksen johonkin niistä laitoksista, jotka ovat kilpailutuksen perusteella tehneet sopimuksen Valtiokonttorin kanssa laitoshuollon antamisesta sotainvalideille. Tällaisia laitoksia on koko maassa 35, joista 21 on sotainvalidien sairias- ja veljeskoteja.

Sotilasvammalain nojalla korvattavan laitoshuollon käsite on määritelty sotilasvammalain eräiden säännösten soveltamisesta annetun asetuksen (1117/1985) 4 §:n 2 momentissa. Momentin 4 kohdan mukaan laitoshuoltona pidetään myös ympärivuorokautista tai osa-aikaista laitoshuoltoa vastaavaa hoitoa Ruotsissa. Jaksoittaista laitoshuoltoa vastaa lähinnä Ruotsin järjestelmän mukainen lyhytaikainen hoito. Oikeus jaksoittaiseen laitoshuoltoon koskee siten myös Ruotsissa vakinaisesti asuvia sotainvalideja, joiden työkyvyttömyysaste on 25 prosenttia.

Jaksoittainen laitoshuolto on sotainvalidille maksutonta, ja siitä aiheutuvat matkakustannukset korvataan sotainvalidille.

2. Ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan sotilasvammalain 6 §:n 5 momenttia muutettavaksi siten, että maksutonta laitoshuoltoa voidaan myöntää enintään kymmenen viikkoa tai osa-aikaista huoltoa enintään 70 päivää vuodessa sotainvalidille, jonka sotilasvammalaissa tarkoitettu työkyvyttömyysaste on vähintään 20 prosenttia mutta vähemmän kuin 30 prosenttia. Säännös koskee niitä sotainvalideja, joiden laitoshuollon tarve ei johdu sotilasvammalain mukaan korvattavasta vammasta tai sairaudesta.

Ne sotainvalidit, joiden työkyvyttömyysaste on vähintään 30 prosenttia tai joiden laitoshuollon tarve johtuu sotilasvammalain mukaan korvattavasta vammasta tai sairaudesta, saavat tarvitsemansa laitoshuollon tai osa-aikaisen huollon maksutta eikä vuosittainen kymmenen viikon tai 70 päivän enimmäismäärä koske heitä.

Ehdotettu laitoshuolto on tarkoitus kohdis-

taa niille sotainvalideille, jotka eivät ole pitkäaikaisen laitoshuollon tarpeessa, mutta joiden toimintakyky on siinä määrin heikentynyt, että he tarvitsevat runsaasti palveluja tai omaisen antamaa hoitoa selviytyäkseen kotona. Jaksoittainen laitoshuolto on tarkoitus jakaa hoitajaksoiksi pitkin vuotta, jolloin se tukee parhaiten sotainvalidien kotona selviytymistä ja edistää häntä hoitavan puolison tai muun omaisen jaksamista. Lisäksi momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sotainvalidi voisi halutessaan valita ympärivuorokautisen laitoshuollon sijasta päiväsairaalahoitona toteutettavaa osa-aikaista huoltoa.

Sotilasvammalain mukaista korvausta saavia invalideja, joiden työkyvyttömyysaste on 20 prosenttia, arvioidaan olevan vuoden 2006 lopussa 2 050 henkilöä. Heistä noin 200 henkilön arvioidaan olevan jaksoittaisen laitoshuollon tai osa-aikaisen huollon tarpeessa.

Kuten tähänkin asti, jaksoittainen laitoshuolto ja osa-aikainen huolto järjestettäisiin Valtiokonttorin osoittamissa laitoksissa, jotka ovat tarjouskilpailun perusteella tehneet sopimuksen Valtiokonttorin kanssa laitoshuollon tai osa-aikaisen huollon tuottamisesta. Ehdotuksessa tarkoitettu laitoshuolto koskisi myös Ruotsissa asuvia sotainvalideja, joiden työkyvyttömyysaste on vähintään 20 prosenttia mutta vähemmän kuin 30 prosenttia.

Sotainvalidien lukumäärä laskee selvästi vuoteen 2010 mennessä, minkä vuoksi sotainvalidien laitoshuoltoa järjestävissä laitoksissa vapautuu hoitopaikkoja käytettäväksi lievästi vammaisten sotainvalidien laitoshuoltoon.

3. Esityksen vaikutukset

Ehdotettu uudistus toisi laitoshuollon piiriin noin 200 uutta sotainvalidia.

Uudistus lisäisi valtion menoja noin 2 miljoonalla eurolla vuonna 2007.

Sotainvalidien käyttämistä kunnallisista sosiaali- ja terveystalouksista aiheutuvat kustannukset korvataan kunnille sotilasvammalain 6 a §:n mukaisesti. Jaksoittaisen laitoshuollon aikana sotainvalidit eivät käytä näitä palveluja, mikä vähentää sotilasvammakorvauksista aiheutuvia kustannuksia. Kunnallisten avopalvelujen käytön väheneminen ei vaikuta kuntien talouteen. Sen sijaan kuntien

mahdollisuudet tarjota palveluja muille asiakasryhmille paranevat hieman, kun sotainvalidien palveluja toteuttavaa henkilöstöä vapautuu muihin tehtäviin.

Esityksellä ei ole vaikutusta sotainvalidien taloudelliseen asemaan, sillä esityksessä tarkoitettu laitoshuolto siihen liittyvine matkakuluineen samoin kuin pääosa sotainvalidien avopalveluista ovat heille maksuttomia. Esityksessä tarkoitettu laitoshuolto nykyisten sotilasvammaetuuksien lisäksi merkitsisi tuntuva tukea sotainvalidin kotona selviytymiselle, antaisi sotainvalidia hoitavalle puolisolle tai muulle omaiselle mahdollisuuden lepoon ja virkistykseen sekä myöhentäisi sotainvalidin pitkäaikaiseen laitoshuoltoon siirtymisen tarvetta. Mahdollisuus vaihtaa ympärivuorokautinen laitoshuolto osa-aikaiseen huoltoon parantaisi sotainvalidin mahdollisuuksia valita itselleen parhaiten soveltuva laitoshuolto-muoto. Säännölliset käynnit päiväsairaalassa mahdollistaisivat myös nykyistä tehokkaamman sotainvalidin terveydentilan seurannan.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä Valtiokonttorin kanssa.

Valmistelun yhteydessä on kuultu Sotainvalidien Veljesliitto ry:tä.

5. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy vuoden 2007 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

sotilasvammalain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä toukokuuta 1948 annetun sotilasvammalain (404/1948) 6 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 906/2005, seuraavasti:

6 §

Sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään, korvataan sairaanhoitona myös määräaikainen lääkärintarkastus, työ- tai toimintakyvyn palauttamista tai säilyttämistä tarkoittava kuntouttaminen sekä laitoksessa annettu huolto tai osa-aikainen huolto. Vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 30 prosenttia, voidaan korvata laitoksessa annettu huolto tai osa-aikainen huolto myös, kun sen tarve johtuu muustakin kuin korvatusta vammasta tai sairaudesta. Samoin edellytyksin voidaan vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 20 prosenttia mutta vähemmän kuin 30 prosenttia, korvata laitoksessa annettua huoltoa enintään kymmenen viikkoa tai osa-aikaista huol-

toa enintään 70 päivää vuodessa, ei kuitenkaan kunnan tai kuntayhtymän järjestämää sosiaalihuoltolain 24 §:ssä tarkoitettua laitoshuoltoa, sairaansijalla annettavaa ympärivuorokautista hoitoa, josta voitaisiin periä maksu potilaan maksukyvyn mukaan, eikä sairaansijalla annettavaa lyhytaikaista hoitoa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on lääkinnällisen kuntoutuksen antaminen. Lisäksi voidaan kuntouttaminen, vaikka kuntouttamisen tarve ei johtuisikaan korvatusta vammasta tai sairaudesta, korvata vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 10 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 12 päivänä syyskuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Liisa Hyssälä*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

sotilasvammalain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä toukokuuta 1948 annetun sotilasvammalain (404/1948) 6 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 906/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään, korvataan sairaanhoitona myös määräaikainen lääkärintarkastus, työ- tai toimintakyvyn palauttamista tai säilyttämistä tarkoittava kuntouttaminen sekä laitoksessa annettu huolto tai osa-aikainen huolto. Vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 30 prosenttia, voidaan korvata laitoksessa annettu huolto tai osa-aikainen huolto myös, kun sen tarve johtuu muustakin kuin korvattua vammasta tai sairaudesta. Samoin edellytyksin voidaan vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on 25 prosenttia, korvata laitoksessa annettua huoltoa enintään kymmenen viikkoa vuodessa, ei kuitenkaan kunnan tai kuntayhtymän järjestämää sosiaalihuoltolain 24 §:ssä tarkoitettua laitoshuoltoa, sairaansijalla annettavaa ympärivuorokautista hoitoa, josta voitaisiin periä maksu potilaan maksukyvyyn mukaan, eikä sairaansijalla annettavaa lyhytaikaista hoitoa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on lääkinnällisen kuntoutuksen antaminen. Lisäksi voidaan kuntouttaminen, vaikka kuntouttamisen tarve ei johtuisikaan korvatusta vammasta tai sairaudesta, korvata vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 10 prosenttia.

Sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään, korvataan sairaanhoitona myös määräaikainen lääkärintarkastus, työ- tai toimintakyvyn palauttamista tai säilyttämistä tarkoittava kuntouttaminen sekä laitoksessa annettu huolto tai osa-aikainen huolto. Vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 30 prosenttia, voidaan korvata laitoksessa annettu huolto tai osa-aikainen huolto myös, kun sen tarve johtuu muustakin kuin korvattua vammasta tai sairaudesta. Samoin edellytyksin voidaan vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 20 prosenttia mutta vähemmän kuin 30 prosenttia, korvata laitoksessa annettua huoltoa enintään kymmenen viikkoa tai osa-aikaista huoltoa enintään 70 päivää vuodessa, ei kuitenkaan kunnan tai kuntayhtymän järjestämää sosiaalihuoltolain 24 §:ssä tarkoitettua laitoshuoltoa, sairaansijalla annettavaa ympärivuorokautista hoitoa, josta voitaisiin periä maksu potilaan maksukyvyyn mukaan, eikä sairaansijalla annettavaa lyhytaikaista hoitoa, jonka pääasiallisena tarkoituksena on lääkinnällisen kuntoutuksen antaminen. Lisäksi voidaan kuntouttaminen, vaikka kuntouttamisen tarve ei johtuisikaan korvatusta vammasta tai sairaudesta, korvata vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 10 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .